ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ /ՄՈԴՈՒԼ 1/

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ԲՆԱԳԻՏԱԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ, ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՅԻ ԱՄԲԻՈՆ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՈԴՈՒԼ	ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ /ՄՈԴՈՒԼ 1/
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ ԵՎ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	0710B1/05.1, 2 ՄՈԴՈՒԼ
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ՀԱՄԱԻՆՍՏԻՏՈՒՏԱՅԻՆ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	• Հիմնարար գիտելիքներ տալ Հայոց պատմության հին, միջին եւ նոր շրջանի վերաբերյալ, • ամրապնդել հարգանք և հպարտություն հայրենիքի, սեփական պատմության, ավանդույթների և ազգային առանձնահատկությունների հանդեպ, • դաստիարակել ազգային ու համամարդկային արժեքներ կրող սոցիալապես ակտիվ անձ և քաղաքացի, • որպես ազգի հարատևման գրավականի՝ պետականության անհրաժեշտության գիտակցության ձևավորում ու ամրապնդում • Որպես պետականության պահպանման և զարգացման նախադրյալի ազգային գաղափարախոսության անհրաժեշտության գիտակցության ձևավորում, • հայկական մշակույթի ձևավորումը և զարգացումը պայմանավորող պատմական պայմանների իմացության ամրապնդում և այլն:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	ԳԻՏԵԼԻՔ • Հայկական լեռնաշխարհը հայոց քաղաքակրթության բնօրրան, աշխարհագրական դիրքը, հաղորդակցության ուղիները, ֆիզիկաաշխարհագրական համառոտ բնութագիրը • Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումները Ք.ա. III-I հազարամյակներում • Հայոց պետականությունը Ք.ա. VI դարից մինչեւ Ք.հ. V դար • Հայաստանի քաղաքական դրությունը V-IX դարերում • Հայոց պետականությունը IX-XIV դարերում • Հայ ազատագրական միտքը XVI-ի XVIII դարերում • Ազգային ազատագրական պայքարը XIX դարի վերջում եւ XX դարի սկզբում • Հայոց եղեռնը • 1917թ Փետրվարյան ու Հոկտեմբերյան հեղափոխությունները և Հայաստանը • Մշակութային ձեռքբերումները հին, միջին եւ նոր շրջանում ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ • Օգտվելով սկզբնաղբյուրներից եւ ուսումնասիրություններից, ինքնուրույն գնահատել, վերլուծել, համեմատել փաստերը եւ մտահանգումներ անել: • Քննարկել եւ ներկայացնել Վանի թագավորության պատմության հիմնահարցերը, Երվանդունյաց պետության եւ Աքեմենյան տերության, Մեծ Հայքի Արտաշեսյան եւ Արշակունիների թագավորությունների օրոք

	հայ-պարթեւական, եւ հայ-հռոմեական քաղաքական առնչությունները և դրանց ազդեցությունը հայոց պետականության զարգացման վրա • Վերլուծել ու գնահատել V դարի ապստամբությունների պատմական նշանակությունը • Վերլուծել արաբների դեմ համաժողովրդական պայքարի անհրաժեշտության և արաբական տիրապետության դեմ VIII դարի ազատագրական պայքարի անհաջողության պատճառները: • Մեկնաբանել Բագրատունյաց թագավորության վերականգնման, հզորացման և անկման ներքին ու արտաքին պատճառները: • Գնահատել հայրենի բնիկ տարածքից դուրս պետականություն կերտելու հայ ժողովրդի կարողությունը: • Ներկայացնել հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի աշխուժացման նախադրյալները XVII դարի վերջին եւ բացատրել Հայաստանի ազատագրության խնդրում եվրոպական պետությունների հետ կապված հույսերի ձախողման պատճառները: • Ներկայացնել եւ վերլուծել XIX-XX դարերի ազատագրական շարժումները • Սեփական տեսակետ արտահայտել Հայկական հարցի և նրա միջազգայնացման վերաբերյալ • Վերլուծել Ռուսաստանի ժամանակավոր և բոլշեւիկյան կառավարությունների դիրքորոշումը հայկական հարցում եւ այդ քաղաքականության վերաբերյալ արտահայտել սեփական վերաբերմունք: ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ • Հայոց պատմության ուսուցանվող ժամանակաշրջանի վերաբերյալ հիմնարար գիտելիքների տիրապետում • Ազգային-պետական մտածողություն • Ներկան եւ ապագան կերտելու խնդրում ազգային պատմության դերի գիտակցում:

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ	• ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 2 • ԼՍԱՐԱՆԱՅԻՆ ԺԱՄ - 32 • ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ - 16 • ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 16 • ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ - 2

ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ	Հայոց պատմության իմացություն՝ հանրակրթական ավագ դպրոցի չափորոշիչներին համապատասխան

ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ	• Դասախոսություն • Զրույց • Բանավեճ • Սեմինար պարապմունքներ • Աշխատանք սկզբնաղբյուրների հետ • Զննական մեթոդներ /քարտեզների ուսումնասիրություն, աշխատանք ուրվագծային քարտեզներով եւ այլն

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	1. Հայկական լեռնաշխարհ 2. Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումները Ք.ա. III-I հազարամյակներում 2.1 Շումերական, խեթական ու ասորեստանյան Արձանագրությունները Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումների մասին: 2.2 Վանի թագավորության հիմնադրման ուզարգացման ընթացքը 3. Հայոց պետականությունը VI-I դարերում 3.1 Երվանդունիների թագավորությունը (Ք.ա.VI-III դարեր) 3.2 Արտաշեսյանների թագավորությունը(Ք.ա. II-I դարեր) 4. Արշակունիների թագավորությունը (Ք.ա. I-IV դդ) 5. Հայաստանի քաղաքական դրությունը V-IX դարերում 5.1 Մարզպանական Հայաստանը: Դրությունը Արեւմտյան Հայաստանում:

	5.2 Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարն արաբական տիրապետության դեմ 6. Հայաստանը IX-XII դարերում 6.1 Բագրատունիների թագավորությունը: 6.2 Հայկական թագավորություններն ու իշխանապետությունները սելջուկ-թուրքերի տիրապետության շրջանում 7. Հայոց պետականությունը XIII-XIV դարերում 7.1Զաքարյանների իշխանապետությունը: 7.2Կիլիկիայի հայկական պետություն 8. Մշակութային ձեռքբերումները վաղ եւ զարգացած միջնադարում 9. Հայ ազատագրական միտքը XVI դարից մինչեւ XVIII դարի սկիզբը 9.1 Էջմիածնի ու Սեբաստիայի գաղտնի խորհրդաժողովները: 9.2 Ազատագրական միտքը XVII դարի կեսերին: Իսրայել Օրու Պֆալցյան ու Մոսկովյան ծրագրերը 10. Պետրոս I –ի պարսկական արշավանքը: Հայկական անկախ իշխանությունների ստեղծումը Արցախում եւ Սյունիքում: Թուրքական արշավանքն Արեւելյան Հայաստան: Խամսայի մելիքությունները 11. Հայ ազատագրական շարժման նոր օջախներ 11.1 Հովսեփ Էմինի ազատագրական գործունեությունը: 11.2 Մադրասի ազատագրական խմբակը: 11.3 Մովսես Սարաֆյանի ծրագիրը: «Հյուսիսային» եւ «Հարավային» նախագծերը 12. Հայ ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները XIX դարի 60-80-ական թթ: Հայ ազգային կուսակցությունների հիմնադրումը 13. Հայ ազգային-ազատագրական պայքարը XIX դարի 90-ական թթ եւ XX դարի սկզբին 14. Հայոց եղեռնը /1894-1922/ 14.1Կոտորածների ու ցեղասպանության պատճառները: Արեւմտահայերի ցեղասպանությունը: Արեւելահայերի ոչնչացման ծրագիրը գործողության մեջ 14.2 Ցեղասպանության հետեւանքները: 14.3 Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացը/ 15. 1917թ Փետրվարյան ու Հոկտեմբերյան հեղափոխությունները եւ Հայաստանը 15.1 Փետրվարյան հեղափոխությունը եւ Հայաստանը: 15.2 Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը եւ Անդրկովկասը: «Թուրքահայաստանի մասին» դեկրետը: 15.3 Հայկական հարցը Բրեստի ու Տրապիզոնի հաշտության բանակցություններում: 15.4 Հայ ժողովրդի մայիսյան հերոսամարտերը/ 16. Մշակութային ձեռքբերումները XVIII-XIX դարերում

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	
ՀԻՄՆԱԿԱՆ	1. Հայոց պատմություն (դասախոսությունների փաթեթ) 2. Հայոց պատմություն, Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ, Երեւան, 2000:
ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ	1. Հայ ժողովրդի պատմության քրեստոմատիա, Երեւան, 1981թ: 2. Հայկական հարց, Երեւան, 1996թ: 3. Հայ ժողովրդի պատմություն, ԳԱ հրատ. հատոր 1-5 4. Հայ ժողովրդի պատմություն, Ժամկոչյան, Աբրահամյան, Մելիք-Բախշյան, Պողոսյան, Երևան, 1975
ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ	Ամփոփիչ ստուգում /թեստ/: Յուրաքանչյուրը 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Թեստը կազմված է 60 հարցից՝ 20-ը՝ 1, 40-ը՝ 2 միավոր արժեքով:
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	1.Բաղադրիչ 1 - հաճախումներ 10 % 2.Բաղադրիչ 2 - ընթացիկ ակտիվություն 20% 3.Բաղադրիչ 3 - ամփոփիչ ստուգում 70%

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	Գնահատման թվային միավորը	Տառային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը
	96-100	A+	5+
	91-95	A	5
	86-90	A-	5-
	81-85	B+	4+
	76-80	B	4
	71-75	B-	4-
	66-70	C+	3+
	61-65	C	3
	40-60	C-	3-
	Մինչև 39	D	2

ՈՒՍԱՆՈՂԻ ԾԱՆՐԱԲԵՌՆՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԺԱՄԱՆԱԿԸ

կրեդիտ/կրեդիտ ժամ – 2/60

Հ/Հ	Թեմա	Լսարանային ժամեր				Ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքի- ժամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատանքի-ժամանակը
		դասախոսություն	սեմինար	գործնական	լաբորատոր		
1.	Հայկական լեռնաշխարհ	2				1	3
2.	Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումները Ք.ա. III-I հազարամյակներում/ Շումերական, խեթական ու ասորեստանյան արձանագրությունները Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումների մասին: Վանի թագավորության հիմնադրման ու զարգացման ընթացքը	2				0.5	2,5
3.	Հայոց պետականությունը VI-I դարերում /Երվանդունիների թագավորությունը (Ք.ա. VI-III դարեր), Արտաշեսյանների թագավորությունը (Ք.ա. II-I դարեր)	2				0.5	2,5
4.	Արշակունիների թագավորությունը (Ք.ա. I-IV դդ)	2				0.5	2,5
5.	Հայաստանի քաղաքական դրությունը V-IX դարերում /Մարզպանական Հայաստանը: Դրությունը Արեւմտյան Հայաստանում: Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարն արաբական տիրապետության դեմ/		2			2	4
6.	Հայաստանը IX-XII դարերում /Բագրատունիների թագավորությունը: Հայկական թագավորություններն ու իշխանապետությունները սելջուկ-թուրքերի տիրապետության շրջանում/	2				0.5	2,5
7.	Հայոց պետականությունը XIII-XIV դարերում /Զաքարյանների իշխանապետությունը: Կիլիկիայի հայկական պետություն/		2			2	4
8.	Մշակութային ձեռքբերումները վաղ եւ զարգացած միջնադարում		2			1,5	3,5
9.	Հայ ազատագրական միտքը XVI դարից մինչեւ XVIII դարի սկիզբը /Էջմիածնի ու Սեբաստիայի գաղտնի խորհրդաժողովները: Ազատագրական շարժումը XVII դարի կեսերին: Իսրայել Օրու Պֆալցյան ու Մոսկովյան ծրագրերը/	2				1	3
10.	Պետրոս I –ի պարսկական արշավանքը: Հայկական անկախ իշխանությունների ստեղծումը Արցախում եւ Սյունիքում: Թուրքական արշավանքն Արեւելյան		2			2,5	4,5

	Հայաստան: Խամսայի մելիքությունները/						
11	Հայ ազատագրական շարժման նոր օջախներ /Հովսեփ Էմինիյ ազատագրական գործունեությունը: Մադրասի ազատագրական խմբակը: Մովսես Սարաֆյանի ծրագիրը: «Հյուսիսային» եւ «Հարավային» նախագծերը/		2			2,5	4,5
12.	Հայ ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները XIX դարի 60-80-ական թթ: Հայ ազգային կուսակցությունների հիմնադրումը	2				1	3
13.	Հայ ազգային-ազատագրական պայքարը XIX դարի 90-ական թթ եւ XX դարի սկզբին		2			2,5	4,5
14.	Հայոց եղեռնը /1894-1922/ /Կոտորածների ու ցեղասպանության պատճառները: Արեւմտահայերի ցեղասպանությունը: Արեւելահայերի ոչնչացման ծրագիրը գործողության մեջ: Ցեղասպանության հետեւանքները: Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացը/		2			3	5
15.	1917թ Փետրվարյան ու Հոկտեմբերյան հեղափոխությունները եւ Հայաստանը /Փետրվարյան հեղափոխությունը եւ Հայաստանը: Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը եւ Անդրկովկասը:«Թուրքահայաստանի մասին» դեկրետը: Հայկական հարցը Բրեստի ու Տրապիզոնի հաշտության բանակցություններում: Հայ ժողովրդի մայիսյան հերոսամարտերը/	2				1	3
16.	Մշակութային ձեռքբերումները XVIII-XIX դարերում		2			1	3
	Ամփոփիչ ստուգում					5	5
	Ընդամենը	16	16			28	60